

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/662/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5412201168
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5412201168.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, sudcov JUDr. Jany Urbanovej a Mgr. Márie Kašíkovej, v právnej veci navrhovateľa: O. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom D. R., S. č. XX/XX, zastúpený advokátom JUDr. Petrom Harakálom, so sídlom G., O. č. XX, proti odporcovi: Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Bratislava, Karadžičova č. 17, IČO: 31 383 408, o zaplatenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 100.585,20 Eur s príslušenstvom, v konaní o odvolaní navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 6C/24/2012-477 zo dňa 30. septembra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 6C/24/2012-477 zo dňa 30. septembra 2015 v časti výroku II., ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 9% zo sumy 23.531,40 Eur od 31.12.2011 do 9.9.2013, úrok z omeškania vo výške 9% zo sumy 154,- Eur od 31.12.2011 do 21.4.2015 a úrok z omeškania vo výške 9% zo sumy 2.691,30 Eur od 31.12.2011 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v časti výroku III., ktorým vo zvyšnej časti zamietol návrh navrhovateľa, potvrdzuje.

V časti výroku I., ktorým súd konanie v časti o zaplatenie sumy 80.668,30 Eur s 9,25% úrokom z omeškania ročne od 23.12.2011 do zaplatenia zo sumy 37.988,60 Eur zastavil a v časti II., ktorým uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 7.966,64 Eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku, zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 80.668,30 Eur s 9,25% úrokom z omeškania ročne od 23.12.2011 do zaplatenia zo sumy 37.988,60 Eur. Zároveň týmto rozsudkom uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 7.966,64 Eur s 9% úrokom z omeškania ročne od 31.12.2011 do 9.9.2013 zo sumy 23.531,40 Eur, 9% úrokom z omeškania zo sumy 154,- Eur od 31.12.2011 do 21.4.2015 a 9% úrokom z omeškania zo sumy 2.691,30 Eur od 31.12.2011 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti návrh zamietol. Napokon rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Z porovnania jednotlivých znaleckých posudkov, ktoré boli v konaní vypracované, podľa názoru okresného súdu vyplýva, že najviac sa k sebe, čo do stanovenia bodového ohodnotenia, približujú posudky vykonané znaleckou organizáciou a znalkyňou MUDr. Hrehorovskou (rozdiel je čo do počtu 185 bodov), na základe čoho súd vyhodnotil, že pri svojom rozhodovaní nebude vychádzať zo znaleckého posudku MUDr. O. Z.. Súčasne súd dospel k záveru, že pri svojom rozhodovaní bude vychádzať zo znaleckého posudku znaleckej organizácie, ktorej ohodnotenie akceptoval aj navrhovateľ - s výnimkou položky 254, ktorú žiadal takisto ako ostatné položky navýšiť o 35%, čo predstavuje 175 bodov a celkovo

675 bodov, na rozdiel od priznaných 500 bodov. Dôvodom pre takýto záver súdu je fakt, že v poradí tretí posudok vzhľadom na časovú postupnosť musel nevyhnutne pracovať s najväčším množstvom podkladov a informácií, čo zvyšuje jeho objektivnosť a taktiež tým, že bol vypracovaný ako posledný v poradí, najlepšie vystihuje rozsah sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľa v čase rozhodovania súdu. Navrhovateľ mal výhrady vo vzťahu k posudku organizácie len pokiaľ ide o nenavýšenie položky č. 254. V konaní bol vypočutý psychiater, ktorý túto položku hodnotil (MUDr. Z. G.), pričom tento na svojich záveroch uvedených v posudku zotrval. Okresný súd sa nestotožnil s navrhovateľom, aby bola položka č. 254 navýšená o 35% tak, ako ostatné položky, keď vychádzal z toho, že zhoršenie duševného stavu u navrhovateľa v dôsledku úrazu nebolo v takom rozsahu ako zhoršenie jeho fyzického stavu, keď rozhodujúcou diagnózou pre priznanie jeho invalidného dôchodku bolo poškodenie pohybového aparátu, pričom duševné poruchy neboli zohľadňované medzi ostatnými ochoreniami, ktoré síce nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, ale svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu.

Znalecká organizácia stanovila bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia navrhovateľa na 1.715 bodov, ktorá hodnota zahŕňa aj 35% zvýšenie podľa § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., ktoré navýšenie znalecká organizácia navrhla vzhľadom k veku navrhovateľa v čase škodovej udalosti (48 rokov) a stavu jeho pôvodného spoločenského uplatnenia. Nezvýšila len položku 254, čo odôvodnila tým, že poúrazové duševné poruchy u navrhovateľa majú len ľahko nepriaznivý dosah na jeho uplatnenie, čo je plne zohľadnené v základnej bodovej sadzbe uvedenej položky. Pokiaľ ide o kvalitu života navrhovateľa, táto sa v porovnaní so stavom pred úrazom zmenila v stredne ťažkom rozsahu. Navrhovateľ sa pred škodovou udalosťou neliečil na iné vážnejšie ochorenie (prekonal zlomeninu kľúčnej kosti, natrhnutie Achillovej šľachy, zlomeninu rebier a zlomeninu záprstnej kosti ruky), v roku 2000 bol u neho konštatovaný syndróm závislosti od alkoholu, v roku 2001 absolvoval protialkoholické liečenie, následne mal sedem rokov plne abstinovať, potom mal požívať alkoholické nápoje s nízkou intenzitou. Pokiaľ ide o zrak navrhovateľa, po úraze je jeho škúlenie následkom ďalekozrakosti od detstva, pohyblivosť očí je aktuálne správna, bez známkoch ochrnutia okohybných nervov, škrna rohovky (ktorá je s veľmi vysokou pravdepodobnosťou následkom poúrazového rohovkového vredu) ovplyvňuje zrak navrhovateľa len minimálne. Znalecká organizácia sa nestotožnila so záverom znalca MUDr. Z., ktorý u navrhovateľa konštatoval poruchu okohybných nervov (poškodenie pri znaleckej organizácii skúmal oftalmológ MUDr. A. R., znalec MUDr. Z. na stanovenie tejto diagnózy nemal prirátaného konzultanta z daného odboru). Obdobne to bolo aj u znalkyne MUDr. Hrehorovskej, ktorá uzavrela, že úrazom nedošlo k zhoršeniu zraku navrhovateľa. S týmto tvrdením sa znalecká organizácia nestotožnila, keď zistila mierne poúrazové zhoršenie zraku navrhovateľa. Čo sa týka psychiky navrhovateľa, podľa znaleckej organizácie došlo u neho v dôsledku poškodenia zdravia po dopravnej nehode k rozvoju adaptačných porúch a poúrazovej emočnej lability, pričom zistené poškodenie zdravia a psychické poruchy je možné považovať za trvalé. Znalecká organizácia sa nestotožnila so záverom znalca MUDr. Z., že psychický stav navrhovateľa mu nebráni uplatňovať sa v živote a spoločnosti bez podstatného obmedzenia, nakoľko duševné poruchy majú negatívny vplyv na osobný život navrhovateľa (subjektívny diskomfort) i na kvalitu jeho interpersonálnych vzťahov. Kvalita života navrhovateľa sa po úraze zmenila v zmysle uspokojenia jeho životných a spoločenských potrieb v oblasti športovej, spoločenskej, kultúrnej. Napriek tomu, že je sebestačný, mobilný, nie je schopný vykonávať pôvodné povolanie - mikrobusem prepravnú službu, riadiť motorové vozidlo, realizovanie záľub je redukované, cestovanie a dovolenky sú obmedzené, pri fyzickej práci a okolo domu je potrebná pomoc druhej osoby, v partnerskom vzťahu problémy neudáva (závery znalca MUDr. Z.). Podľa záverov MUDr. C. ľavostrannú spastickú hemiparézu akcentovanú na ľavej dolnej končatine ľahkého až stredne ťažkého stupňa je možné považovať za trvalý stav, ktorý sa už terapeuticky výraznejšie nedá ovplyvniť. Etiologicky problém nerieši ani užívanie liekov na zmiernenie spasticity - stuhlosti ľavých končatín, nakoľko lieky majú prechodný účinok, pri dlhodobom užívaní sa ich účinok postupne znižuje a majú nežiaduce vedľajšie účinky, trvalým následkom je aj poúrazové poškodenie ľavého líčneho nervu, adaptačná porucha na telesné postihnutie úrazom je taktiež trvalým prejavom. MUDr. C., rovnako ako MUDr. Z., konštatovala, že navrhovateľ už nemôže byť profesionálnym vodičom. Ďalej ale uviedla, že jeho určitý pracovný potenciál ostal zachovaný a je presvedčená, že vo vyššom rozsahu ako bol určený posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne.

Okrem priznania základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré súd ustálil podľa posudku znaleckej organizácie na sumu 26.376,70 EUR (1715 bodov x 15,38 EUR/1 bod), sa navrhovateľ domáhal aj jeho zvýšenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. a žiadal (po čiastočnom spaťvzatí) priznať sumu 14.534,10 EUR.

V danom prípade je nepochybné, že tu existuje dôvod osobitného zreteľa, kedy súd môže náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť, pretože ide o dôvod, ktorý zákon výslovne uvádza, a tým je uznanie invalidity. Navrhovateľ bol uznaný za invalidného s mierou poklesu schopnosti vykonávať

zárobkovú činnosť v rozsahu 75%, pričom rozhodujúcim zdravotným postihnutím odôvodňujúcim invaliditu je zdravotné postihnutie zaradené do Kapitoly XV - choroby podporného a pohybového aparátu, oddiel F - Stavby po úrazoch, pod Položku 1 - Stav po kraniocerebrálnom poranení, písm. d.. Pokiaľ ide o ostatné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, ale svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu, posudkový lekár percentuálnu mieru poklesu schopnosti zárobkovej činnosti (najviac o 10%) nenavýšil.

V nadväznosti na uvedené okresný súd skúmal, ako poúrazový stav navrhovateľa zúžil jeho uplatnenie v živote a spoločnosti. Okresný súd dospel k záveru, že predpoklady pre uplatnenie v spoločnosti sa vplyvom následkov úrazu výrazne zmenili v neprospech navrhovateľa, resp. následky úrazu trvale sťažili alebo úplne znemožnili jeho uplatnenie v jednotlivých oblastiach spoločenského života. Okrem toho, že sa natrvalo zmenila jeho pracovná schopnosť, následky úrazu mu znemožnili vykonávať dovtedajšie zamestnanie profesionálneho vodiča. Ako mal súd preukázané z výpovedí svedkov a so záverov znalcov, natrvalo sa zmenili jeho schopnosti vykonávať práce súvisiace s údržbou rodinného domu a iných vecí (napríklad auta). Okrem toho sa znemožnilo, resp. sťažilo uplatnenie navrhovateľa v mimopracovnej oblasti (rekreačné športy, kultúrne vyžitie, plnohodnotné trávenie času s deťmi a vnúčatami). Napokon súd zohľadnil skutočnosť, že k zraneniu navrhovateľa došlo vo veku 48 rokov, kedy jeho predpoklady pre uplatnenie v spoločenskom živote neboli ešte „zatvorené“, ako aj to, že u navrhovateľa nemožno predpokladať zlepšenie jeho súčasného zdravotného stavu, od ktorého priamo úmerne závisí jeho spoločenské uplatnenie, ale skôr naopak (závery znalcov o trvalých následkoch). Okresný súd preto dospel k záveru, že je na mieste zvýšiť odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia o 20% základného bodového ohodnotenia, t.j. zvýšiť sumu 26.376,70 EUR o sumu 5.275,34 EUR, čo spolu predstavuje 31.652,04 EUR. Od tejto sumy súd odpočítal sumu už odporcom zaplatenú v priebehu konania, t.j. 23.685,40 EUR a navrhovateľovi tak priznal náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia vrátane jeho zvýšenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. vo výške 7.966,64 EUR. Navrhovateľ k sume základnej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia žiadal priznať aj úrok z omeškania vo výške 9,25% ročne, a to počnúc dňom ročne od 23.12.2011 do zaplatenia zo sumy 5.382,80 EUR, 9,25% ročne od 23.12.2011 do 09.09.2013 zo sumy 23.531,40 EUR a 9,25% ročne od 23.12.2011 do 21.04.2015 zo sumy 154,-EUR.

Odporca žiadal návrh v časti zaplatenia úroku z omeškania zamietnuť s poukazom na to, že má podľa § 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z. zaplatiť úrok z omeškania len vtedy, ak by nesplnil svoju povinnosť uvedenú v § 11 ods. 6 (bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti: a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný, b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené).

Odporca poukazoval na to, že si svoju povinnosť vyplývajúcu z § 11 ods. 6 písm. b/ splnil, keď listom zo dňa 04.10.2011 navrhovateľovi oznámil, aké doklady má navrhovateľ predložiť za účelom došetrenia poistnej udalosti, posúdenia oprávnenosti a výšky nárokov vyplývajúcich z povinného zmluvného poistenia. Podľa uvedeného listu odporca od navrhovateľa požadoval predloženie vyplneného lekárskeho posudku o sťažení spoločenského uplatnenia podľa § 2 ods. 1 písm. d/ zákona č. 437/2004 Z. z., keďže navrhovateľom predložený lekársky posudok MUDr. M. C. vyhodnotil ako posudok, ktorý požiadavky uvedeného ustanovenia nespĺňa. Okrem toho od navrhovateľa požadoval zaslanie znaleckého posudku z odboru zdravotníctva, ak bol vypracovaný pre účely trestného konania alebo pre iné účely, všetky lekárske správy z ošetrovaní, prijímacie a prepúšťacie správy z nemocníc, lekársku správu z lekárskej posudkovej komisie Sociálnej poisťovne a všetky doklady zo šetrenia dopravnej nehody z polície, prokuratúry, súdu, poprípade inej inštitúcie, ktoré má k dispozícii a súčasne, aby odporcu priebežne informoval o stave tohto riešenia.

Podľa názoru okresného súdu, pokiaľ navrhovateľ odporcovi predložil lekársky posudok o sťažení spoločenského uplatnenia, ktorý vypracoval primár Národného rehabilitačného centra v Kováčovej, pričom išlo o posledné zariadenie, v ktorom bol navrhovateľ v lekárskej starostlivosti pred vydaním posudku, splnil si svoju povinnosť preukázať svoj nárok na náhradu škody. Pokiaľ sa odporca nestotožňoval so subjektom, ktorý podal posudok, mohol v trojmesačnej lehote využiť svoje oprávnenie podľa § 7 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z., podľa ktorého o vydanie lekárskeho posudku môže

požiadať aj fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá za poškodenie na zdraví zodpovedá, alebo poskytovateľ náhrady. K tomuto je potrebný súhlas poškodeného. Tento však odporca od navrhovateľa ani nežiadal. Rovnako tak odporca, pokiaľ mal pochybnosti o výške náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa predloženého lekárskeho posudku, nič mu nebránilo, aby navrhovateľovi poskytoval výšku náhrady, akú považoval sám za dôvodnú a ktorú napokon akceptoval v priebehu konania zaplatením sumy 23.685,40 EUR. Pokiaľ tak v trojmesečnej lehote odo dňa oznámenia navrhovateľa o škodovej udalosti, ktoré mu bolo doručené dňa 30.09.2011 neurobil, dostal sa do omeškania a jeho list zo dňa 04.10.2011 to nemohol zmeniť. Prvým dňom omeškania bol 31.12.2011, keďže trojmesačná lehota uvedená v § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z. z. začala plynúť 30.09.2011 a jej koniec pripadol na 30.12.2011. V uvedený deň bola základná úroková sadzba ECB vo výške 1 %, na základe čoho navrhovateľovi vznikol nárok na úrok z omeškania vo výške 9% ročne s poukazom na § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v spojení s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie odporca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že navrhovateľovi sa úrok z omeškania nepriznáva. Podľa jeho názoru prešetrením potrebným na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie v zmysle § 11 ods. 6 písm. a/ a b/ zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení sa rozumie posudzovanie konkrétnej oznámenej udalosti z dôvodu preverenia oprávnenosti výplaty poistného plnenia, a to so zreteľom na ustálenie, či ide o poistnú udalosť, ustálenie zodpovednosti za zavinenie dopravnej nehody a v neposlednom rade i určenie rozsahu poistného plnenia. Doklady predložené v rámci prešetrovania zo strany navrhovateľa neboli relevantnými (lekársky posudok vystavil lekár nespĺňajúci kritérium podľa zákona). Nakoľko nebolo možné bez pochybností určiť oprávnenosť nárokov navrhovateľa na náhradu škody na zdraví, listom zo dňa 4.10.2011 odporca písomne vysvetlil navrhovateľovi vecné nedostatky predložených dokladov a zároveň ho vyzval okrem iných dokladov aj na predloženie lekárskeho posudku vypracovaného posudzujúcim lekárom. Keďže navrhovateľ nepredložil relevantný podklad preukazujúci jeho nárok na náhradu škody na zdraví, nespĺnil zákonnú podmienku podľa § 15 ods. 1 zákona. Odôvodnenosť pochybností o právnom základe uplatneného nároku potvrdilo i vykonané dokazovanie v podobe posudkov vypracovaných v súdnom konaní. Zo záverov znaleckých posudkov je zrejmé, že podklad predložený navrhovateľom nereflektoval jeho skutočný zdravotný stav, ale išlo o podklad účelovo nadhodnotený a prispôsobený potrebám navrhovateľa. Nemožno súhlasiť s názorom okresného súdu, že navrhovateľ predložením lekárskeho posudku vypracovaného ortopédom v Národnom rehabilitačnom centre v Kováčovej odporcovi sľnil svoju povinnosť preukázať svoj nárok na náhradu škody. Odporca rovnako nesúhlasil s názorom okresného súdu, že v prípade pochybností mohol navrhovateľovi poskytnúť plnenie vo výške nároku, ktorý považoval za preukázaný. Správnosť predloženého posudku totiž mohol verifikovať len na základe lekárskeho správ, na predloženie ktorých bol rovnako navrhovateľ bezúspešne vyzvaný. Odporca tiež nesúhlasil s názorom prvostupňového súdu, že v prípade nesúhlasu s obsahom predloženého posudku mohol požiadať o vypracovanie znaleckého posudku, pretože takáto iniciatíva nemá v súkromnoprávnom vzťahu miesto. Na základe uvedeného mal za to, že pri aplikácii § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. nevzniklo navrhovateľovi právo na úroky z omeškania. V danom prípade sa priznané plnenie stane splatným až právoplatnosťou rozsudku, od ktorého času by mohli navrhovateľovi patriť úroky z omeškania. Odporca mal za to, že z dikcie ustanovenia § 11 ods. 8 zákona č. 381/2001 Z. z. je zrejmé, že povinnosť poisťovne na zaplatenie úrokov z omeškania sa viaže len na nespĺnenie povinnosti podľa § 11 ods. 6 zákona. Vzhľadom na túto skutočnosť má odporca za to, že za predpokladu splnenia tejto zákonnej podmienky, ktorou je poskytnutie písomných dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť poistné plnenie, nemôže mať dodatočné preukázanie neopodstatnenosti týchto dôvodov, ktorých neopodstatnenosť sa preukázala v rámci súdneho konania a o ktorých neopodstatnenosti odporca v rámci prešetrovania škodovej udalosti vzhľadom na nedostatočne preukázané nároky navrhovateľa nevedel a ani vedieť nemohol, vplyv na jeho povinnosť zaplatiť úroky z omeškania.

Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zmeny v zamietajúcom výroku tak, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia ešte v sume 2.691,50 Eur spolu s 9% úrokom z omeškania ročne od 31.12.2011 do zaplatenia a zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia ešte v sume 9.258,76 Eur, všetko v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. V konaní bol na účely vyhodnotenia výšky náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vypracovaný znalecký posudok zo strany znaleckej organizácie, ktorého obsah sa stal základom napadnutého rozsudku. Navrhovateľ súhlasil s obsahom daného posudku, avšak nesúhlasil s nezvýšením bodového hodnotenia podľa § 10

ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. za položku č. 254 o 35% tak, ako to znalecká organizácia urobila pri ostatných položkách. Týmto postupom bol odvolateľ ukrátený o náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zodpovedajúcu zvýšeniu položky 254 o 35%, teda o náhradu za 175 bodov v sume 2.691,50 Eur. Poukázal na § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. stanovujúce základnú zásadu poskytovania náhrady, ktorou musí byť v každom prípade jej primeranosť. Táto primeranosť musí byť daná nielen vo vzťahu k povahe trvalých následkov na zdravotnom stave, ale primeranosť musí byť daná aj vo vzťahu k predpokladanému vývoju týchto trvalých následkov. Pri tom všetkom treba mať na zreteli, že ide o jednorazovú náhradu, čo má taktiež vplyv na chápanie primeranosti vo vzťahu k priznanej náhrade. Skutočnosť, že ide o náhradu jednorazovú totiž zvyšuje dôležitosť a kladie vyššie nároky na posúdenie primeranosti poskytnutej náhrady. Samotné ustanovenie § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. následne stanovuje zásady jeho aplikácie, ktoré je však potrebné posudzovať zároveň pri zohľadnení všeobecných zásad uvedených v § 4 ods. 1 tohto zákona. V prípade ak bol poškodený v čase jeho poškodenia zdravia vo veku, v ktorom mal otvorené viaceré možnosti svojho uplatnenia v rôznych oblastiach života a tieto možnosti stratil, resp. sú tieto obmedzené, musí posudzujúci lekár využiť možnosť zvýšenia bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. Aj keď zákon č. 437/2004 Z. z. v ustanovení § 10 ods. 4 uvádza, že toto zvýšenie môže vykonať posudzujúci lekár, posúdenie dôvodov pre aplikáciu daného ustanovenia je vo svojej podstate otázkou právnou a nie otázkou odbornou medicínskou. Čisto odbornou medicínskou otázkou pri vyhotovení bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia je predovšetkým stanovenie diagnóz, resp. trvalých poškodení zdravia, ktorými poškodený trpí a ktoré tvoria jeho základné sťaženie spoločenského uplatnenia. V prípade zvýšenia bodového hodnotenia v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. sú však podmienky pre toto zvýšenie stanovené právnym predpisom, ktorého aplikácia na daný skutkový stav musí byť súčasťou myšlienkového postupu príslušného súdu a jeho právneho posúdenia veci. Posudzujúci lekár môže bodové hodnotenie zvýšiť či nezvýšiť, nakoľko mu túto kompetenciu priznáva samotný zákon. Následne však zvýšenie či nezvýšenie bodového hodnotenia zo strany posudzujúceho lekára musí byť podrobené kontrole právneho posúdenia zo strany konajúceho súdu. Odvolateľ zvýraznil skutočnosť, že u navrhovateľa došlo k zásahu do jeho interpersonálnych vzťahov v dôsledku rozvoja duševnej poruchy vzniknutej v priamej súvislosti s dopravnou nehodou. Uzavrel sa do seba, je nervózny a uvedené symptómy on sám pociťuje ako výrazný psychický diskomfort. Vzhľadom na vek navrhovateľa, ktorý mal v čase dopravnej nehody 48 rokov a mohol sa uplatniť v osobnom, rodinnom a spoločenskom živote, možno vysloviť záver, že zvýšenie spornej položky bolo opodstatnené. Pre zvýšenie bodového hodnotenia nebola podstatná závažnosť duševného ochorenia (ktoré nebolo tak závažné ako fyzické následky u navrhovateľa), ale jeho dôsledky na spoločenský život poškodeného. Odvolateľ ďalej namietal, že ani aplikácia ustanovenia § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. nebola v posudzovanej veci správna. Z judikatúry vyplýva, že použitie daného pravidla môže vyplývať aj z uznania invalidity poškodeného, ako aj z ďalších skutočností ovplyvňujúci život osoby, ktorá utrpela škodu na zdraví. Odvolateľ upriamil pozornosť na spôsob života, ktorý viedol pred dopravnou nehodou. Podnikal v autobusovej doprave, venoval sa rodine i športovaniu. Tieto aktivity sú vzhľadom na jeho zdravotný stav obmedzené až vylúčené. Vzhľadom na rozsah obmedzení a straty možností navrhovateľa uplatniť sa v celom spektre osobného, rodinného a spoločenského života, sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa pre stanovenie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia o 50%. Zvýšenie odškodnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. tým, že umožňuje zvýšiť náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia len percentuálne, t. j. úmerne k bodového hodnoteniu zabezpečuje primeranosť priznaného odškodnenia v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. aj v prípade jeho zvýšenia o maximálnu mieru 50%.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu uviedol, že ním predložený lekársky posudok spĺňal kritériá podľa § 2 ods. 3 písm. d/ a § 7 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z., keďže bol vydaný lekárom podieľajúcim sa na liečbe poškodeného. Pokiaľ odporca poukázal na vyjadrenie Ministerstva zdravotníctva SR, toto nie je relevantné, pretože ministerstvo nemôže podávať záväzný výklad právnych predpisov. Navrhovateľ podstúpil liečbu v Národnom rehabilitačnom centre, kde lekár vydávajúci lekársky posudok riadne pracoval. Práve po vykonaní rehabilitačnej liečby je možné najlepšie hodnotiť zdravotný stav poškodeného, nakoľko práve touto liečbou sa väčšinou dosiahne maximálne možné zlepšenie zdravotného stavu poškodeného, a teda práve po skončení tejto liečby možno hodnotiť zdravotný stav poškodeného ako stav trvalý bez jeho ďalšej možnej progresie v smere jeho zlepšenia. Teda aj z tohto pohľadu je vyhotovenie lekárskeho posudku v tomto štádiu najvhodnejším, pokiaľ máme na zreteli otázku čo možno najväčšej reálnosti posúdenia zdravotného stavu poškodeného. Aj pripustením názoru, že posudok nebol spracovaný lekárom spĺňajúcim kritériá podľa § 2 ods.

3 písm. d/ zákona č. 437/2004 z. z., nešlo by o vecný nedostatok posudku, pretože lekár mal kvalifikáciu a predpoklady na riadne posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa. Ďalej navrhovateľ tvrdil, že poisťovateľ sa nemôže vyhýbať včasnemu plneniu povinnosti poskytnúť náhradu škody poukazom na akési formálne nedostatky predloženého dokladu (v danom prípade lekárskeho posudku) preukazujúceho nárok poškodeného, ktoré navyše nemajú legitímny základ a boli stanovené len na základe účelového výkladu právnej normy. Uvedené obzvlášť platí pri práve na náhradu škody na zdraví, kedy je pre poškodeného včasné uspokojenie jeho zákonných nárokov mimoriadne dôležité, pretože poskytnutá náhrada mu kompenzuje jeho niekedy mimoriadne ťažké životné postavenie vzhľadom na jeho poškodenie zdravia. Odporca nijako nespochybnil vecnú stránku uplatneného nároku, ale poukazyval len na jeho formálne nedostatky, ktoré boli navyše konštatované na základe účelového výkladu právnej normy. Navrhovateľ tiež negoval tvrdenia odporcu o tom, že sporný posudok nereflektoval skutočný zdravotný stav navrhovateľa a išlo len o podklad účelovo nadhodnotený a prispôsobený potrebám navrhovateľa. Pokiaľ poškodený predloží lekársky posudok, v ktorom je hodnotené bolestné, resp. sťaženie spoločenského uplatnenia a pokiaľ tento posudok spĺňa všetky zákonné náležitosti v zmysle zákona, je nárok poškodeného na náhradu škody preukázaný zákonným spôsobom. Ak mal odporca pochybnosti o predložennom lekárskom posudku, mohol podľa § 7 ods. 6 zákona č. 437/2004 z. z. požiadať o vypracovanie znaleckého posudku, čo však neučinil.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok v časti výroku II., ktorým okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 9% zo sumy 23.531,40 Eur od 31.12.2011 do 9.9.2013, úrok z omeškania vo výške 9% zo sumy 154,- Eur od 31.12. 2011 do 21.4.2015 a úrok z omeškania vo výške 9% zo sumy 2.691,30 Eur od 31.12.2011 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku, a v časti výroku III., ktorým vo zvyšnej časti zamietol návrh navrhovateľa, podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. V nenapadnutej časti ostal rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Okresný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. Odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Vzhľadom na obsah podaných odvolaní považoval krajský súd za potrebné vysporiadať sa argumentáciou oboch procesných strán formulovanou v podaných opravných prostriedkoch, dôsledne pritom vychádzajúc zo zásady viazanosti odvolacieho súdu rozsahom a dôvodmi jednotlivých odvolaní.

Podstata argumentácie odporcu, ktorý v podanom odvolaní vyjadril nesúhlas s priznaním úrokov z omeškania navrhovateľovi s odôvodnením, že posudok predložený v rámci prešetrovania poistnej udalosti nespĺňal kritériá podľa § 2 ods. 3 písm. d/ zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia, pretože nebol vydaný posudzujúcim lekárom. K uvedenej otázke zaujal podrobné stanovisko súd prvého stupňa, s ktorým sa odvolací súd stotožnil. Považoval však za nutné poukázať na § 7 ods. 1 veta prvá zákona č. 437/2004 Z. z., podľa ktorého lekársky posudok spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekársky posudok. Posudzujúcim lekárom je podľa spomínaného § 2 ods. 3 písm. d/ zákona č. 437/2004 Z. z. lekár, ktorý naposledy liečil poškodeného v súvislosti s poškodením na zdravia. Je zrejmé, že posudok, ktorý navrhovateľ v súvislosti s prešetrovaním poistnej udalosti predložil odporcovi, bol vypracovaný lekárom, u ktorého bol odporca liečený v spojitosti s poistnou udalosťou. Na základe uvedeného bol aj druhostupňový súd presvedčený, že argumentácia okresného súdu bola v danom kontexte správna a odporca podrobne ani nevysvetlil, z akého dôvodu by daný posudok nemal spĺňať zákonné kritériá. Rovnako nebolo namieste akokoľvek sa zaoberať účelovým nadhodnotením odškodnenia v spornom posudku, keďže lekár vyhotovujúci lekársky posudok je striktné viazaný zákonnými povinnosťami podľa zákona č. 437/2004 Z. z.

Pokiaľ ide o odvolacieho dôvody vyjadrené v opravnom prostriedku navrhovateľa, k týmto sa v podrobnostiach a vyčerpávajúco vyjadril okresný súd, keď jednak konštatoval nenavýšenie položky č. 254 („Poúrazové adaptačné poruchy a poúrazová emočná labilita“) zo strany znaleckej organizácie, ktoré znalecká organizácia odôvodnila tým, že išlo o ľahký následok na psychike poškodeného. V tejto súvislosti odvolací súd nijako nespochybňuje závažnosť daného následku na psychickom zdraví navrhovateľa, mal však za to, že navýšenie základného bodového ohodnotenia spornej položky bolo v zmysle § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z. z. v plnej kompetencii znalca a preskúmanie takého postupu by prichádzalo do úvahy len v prípade jeho zjavnej neopodstatnenosti, nezákonnosti, svojvoľe či jednoznačného pochybenia pri aplikácii ustanovení vyhlášky. Takéto chyby a nedostatky však odvolací súd v posudku nezistil, postup znaleckej organizácie neposúdil za svojvoľný, a preto nepovažoval za dôvodné akokoľvek vstupovať do hodnotenia vyjadreného v predmetnom znaleckom posudku.

V ďalšej časti odvolania sa navrhovateľ zameril na otázky rozsahu zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z., ktoré patrí do právomoci súdu. Predpokladom primeraného zvýšenia čiastky zodpovedajúcej základnému počtu bodov zistenému lekárom je existencia takých skutočností, ktoré umožňujú vytvorenie záveru, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré už samo predstavuje náhradu za preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie i plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh. Mimoriadne zvýšenie základnej sumy odškodnenia je možné zvýšiť nad stanovené najvyššie sadzby odškodnenia najviac o 50%, a to v zmysle zásady plnej a tým i spravodlivej nápravy. Súd však musí takéto zvýšenie vykonané v rámci voľnej úvahy vždy náležite odôvodniť s prihliadnutím k mimoriadnej povahe a okolnostiam konkrétneho prípadu. Treba zdôrazniť, že vykonanie zvýšenia základného bodového ohodnotenia je možné len individuálnou analýzou konkrétneho prípadu.

Krajský súd si nedovolil nenáležite zľahčovať či bagatelizovať zdravotný stav poškodeného, ale vzhľadom na rozsah vzniknutých následkov, ako aj na vek navrhovateľa považoval v súlade s názorom súdu prvého stupňa 20% zvýšenie základnej náhrady za zodpovedajúce zisteným zdravotným následkom. Maximálna miera zvýšenia základnej náhrady prichádza do úvahy pri najzávažnejších zdravotných následkoch, kedy je poškodený úplne vylúčený zo všetkých spoločenských činností, resp. mu je aj vzhľadom na vek znemožnené realizovať sa pri príprave na povolanie, v zamestnaní, pri založení rodiny a pod.

O trovách odvolacieho konania krajský súd nerozhodoval, pretože o nich rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 4 O.s.p.).

Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.